Mal BERISHA

Kujtime nga veprimtaria në shërbim të Lidhjes Qytetare Shqiptaro – Amerikane

1995 -2001

ALBANIAN AMERICAN CIVIC LEAGUE

PËR NDER TË PËRVJETORIT TË 81 – të TË LINDJES SË ISH - KONGRESMENIT AMERIKAN ME ORIGJINË SHQIPTARE JOSEPH DIOGUARDI[1]

Kujtime nga veprimtaria në shërbim të Lidhjes Qytetare Shqiptaro - Amerikane

Mal BERISHA

Këto ditë ish – Kongresmeni Amerikan me origjinë arbëreshe, Joseph DioGuardi ka festuar datëlindjen e 81 - të.

Duke pas qenë një mbështetës i palëkundur i kauzës së tij në dobi të çështjes shqiptare në përgjithësi dhe asaj të Kosovës në veçanti, dua ti uroj me gjithe zemër:

GËZUAR I DASHUR JOE!

Paç shëndet e mbarësi në jetë!
Falemnderit për atë që ke bërë për kombin shqiptar!

Njohja me Joseph DioGuardin, President i LQSHA-së, në Stamboll

Në mesin e viteve ’90, kur dukej se demokracia në Shqipëri po ecte mirë, gjendja në Kosovë po përkeqësohej çdo ditë e më shumë. Lufta në Bosnjë po bënte kërdinë, ndërsa bota ende rrinte duarkryq. Ajo që u lejua të ndodhte në Bosnjë, sidomos me masakrën e Srebrenicës, e bëri njerëzimin të rrënqethej, por edhe të turpërohej.

[1] Fotoja ballore është marrë nga website e AACL.com

Një ndër njerëzit që punonte më shumë për ta parandaluar një tragjedi të ngjashme si ajo edhe në Kosovë, ishte Joseph DioGuardi. Ishte kjo arsyeja përse ne, si Konsullatë e Republikës së Shqipërisë në Stamboll, u angazhuam me çdo mjet për ta pritur atë në Turqi. Ai do të fliste me autoritetin që kishte, si ish- kongresmen amerikan, rreth situatës në Kosovë dhe çfarë mund të bëhej për parandalimin e një tragjedie si ajo e Bosnjës.

Dioguardi dhe Shirley Cloyes në Stamboll, 1995

Udhëtimin e parë e bëri në marsin e vitit 1994, ku mori pjesë në një Konferencë Ballkanike në Stamboll, e cila u sponsorizua nga Fondacioni i Solidaritetit Ballkanik.

Në atë konferencë, pa asnjë lloj ngurrimi apo kompleksi, DioGuardi dënoi ashpër veprimet e Sllobodan Milosheviçit si dhe qëndrimet e Lordit Owen dhe Carrington, Departamentin e Shtetit Amerikan, Tuxhmanin, Gligorovin, si dhe qeverinë greke. Mund të thuhet se ai ishte zëri më i fuqishëm i asaj konference. Duke marrë shkas nga ajo që po ndodhte në Bosnjë, ai u ndal te keqtrajtimi i shqiptarëve dhe rreziqet që mbarte transferimi i konfliktit prej Bosnjës në Kosovë. Nuk vonoi dhe në shtatorin e vitit 1995, ai e vizitoi përsëri Stambollin, po për të njëjtën arsye.

Ai mori pjesë bashkë me Shirley Cloyes - DioGuardi, Këshilltare e Çështjeve Ballkanike, në një konferencë në Qendrën e Shtypit të Universitetit Marmara në Stamboll, ku erdhën edhe shumë diplomatë, akademikë, studiues të çështjeve ndërkombëtare, si dhe personeli i fakultetit të marrëdhënieve me jashtë i universitetit. Konsullata Shqiptare ishte e pranishme dhe ndihmoi në organizmin e aktivitetit.

Në atë kohë ne nuk shpërfillnim asnjë mundësi që na jepej për të folur dhe vepruar për Kosovën. Vizita e DioGuardit pati shumë efekt në njohjen e disa qëndrimeve ndaj Kosovës, që vinin nga miq dhe dashamirës të shqiptarëve, por edhe të çedimit të institucioneve ndërkombëtare dhe të dërguarve të posaçëm, ndaj të cilëve ai fliste hapur dhe pa rezervë.

Ajo që vura re tek ai, në vitet e bashkëpunimit të afërt me të, ishte kërkesa për arritjen maksimale të synimeve të kombit shqiptar dhe moslënia shteg e interpretimeve rreth të drejtave të shqiptarëve në Ballkan. Konsullata bashkëpunoi me Shoqatën "Vëllezëria Turko - Shqiptare", e cila financoi udhëtimin e Joseph DioGuardit dhe Këshilltares për Çështjet Ballkanike, zonjës Shirley Cloyes - DioGuardi.

ME LIGËN QYTETARE SHQIPTARO - AMERIKANE NË MBROJTJE TË ÇËSHTJES SË KOSOVËS

"Maksimalistët" e Çështjes Kombëtare Shqiptare: Zërat më të fuqishëm, Joseph dhe Shirley Cloyes - DioGuardi, të cilët nuk pranojnë asgjë më pak se një Shqipëri brenda kufijve të saj etnikë në Ballkan.

Në historinë bashkëkohore të shqiptarëve, njëri ndër njerëzit që ka kontribuar më shumë në çështjen tonë kombëtare është amerikani me origjinë arbëreshe, Joseph DioGuardi. Veprimtaria e tij në shërbim të çështjes kombëtare shqiptare është shumë e njohur. Vlen të përmendet më së pari se ai ka shërbyer si anëtar i Dhomës së Përfaqësuesve, nga Partia Republikane, nga viti 1985 deri në vitin 1989. Pasi u largua nga Kongresi dhe ishte njohur me situatën e shqiptarëve në Ballkan, përfshirë diktaturën komuniste në Shqipëri dhe përndjekjen e vazhdueshme ndaj shqiptarëve në ish-Jugosllavi, ai ndërmori veprime historike për të cilat ne shqiptarët duhet t'i jemi përherë mirënjohës: Ngritjen e çështjes së Kosovës në SHBA dhe në botë, si dhe ndihmesën ndaj proceseve demokratike në Shqipëri.

Ai bëri miq, të cilët ndikuan në mënyrë të jashtëzakonëshme në zhvillimet demokratike në Shqipëri dhe në njohjen e çështjes së Kosovës, veçanërisht në Washington. Në të njëjtën kohë arriti që, në qarqet e rëndësishme lobiste në SHBA të bëjë të njohur një histori fisnike të fshehur për pesëdhjetë vjet: atë të mbrojtjes së hebrejve nga shqiptarët gjatë periudhës së Hollokaustit.

Me krijimin e Ligës Qytetare Shqiptaro - Amerikane, ai doli si lobist shumë i fuqishëm dhe efektiv, njësoj siç ishte "Vatra" më parë, e cila i doli zot Shqipërisë me parullën noliane:

"Mbahu nëno, mos ki frikë, se ke djemtë në Amerikë!"

Kjo ishte (dhe mbeti edhe më tej) motoja, që i nxiti shqiptarët e Amerikës ta ndihmonin atë me të gjitha forcat dhe mundësitë e tyre, më së shumti financiare, por edhe me njohjet e tyre në zonat zgjedhore, ku jetonin. Në nëntor të vitit 1989, DioGuardi shfaqet në Qendrën Ndërkombëtare të Shtypit në Beograd dhe dërgon në zyrën e Milosheviçit një letër të nënshkruar prej Senatorit Robert Dole dhe 12 senatorëve të tjerë amerikanë, për lirinë e Kosovës.

Që andej ai udhëtoi për herë të parë në Kosovë dhe aty mbajti fjalimin e tij historik përpara Hotelit "Grand" kundër Sllobodan Milosheviçit. Më pas e vizitoi Jugosllavinë edhe dy herë të tjera, deri sa iu ndalua hyrja nga regjimi i diktatorit serb. Po ashtu, udhëtoi në Shqipëri, bashkë me Kongresmenin Tom Lantosh, më 30 Maj 1990, ku panë me sytë e tyre "fosilet" që po linte pas komunizmi, i cili ishte në grahmat e fundit.

Bashkëpunimi me DioGuardin për çështjen e Kosovës

Vetëm pak kohë pas ardhjes së tyre në Stamboll, në vitin 1995 udhëtova për Amerikë dhe vizitova Ligën Qytetare Shqiptaro - Amerikane, në Ossining, New York. Por lidhjen më të madhe me Join, siç e thërrasim ne, e pata në vitin 1998. Në atë kohë u vendosa përkohësisht në New Jersey. Menjëherë i ofrova shërbimin tim ndaj çështjes së Kosovës, LQSHA-së të drejtuar prej tij. Punuam rreth dy vjet pa pushim. Nga zyra e tij e thjeshtë amerikane në Ossining kemi bërë shumë gjëra të rëndësishme për Kosovën.

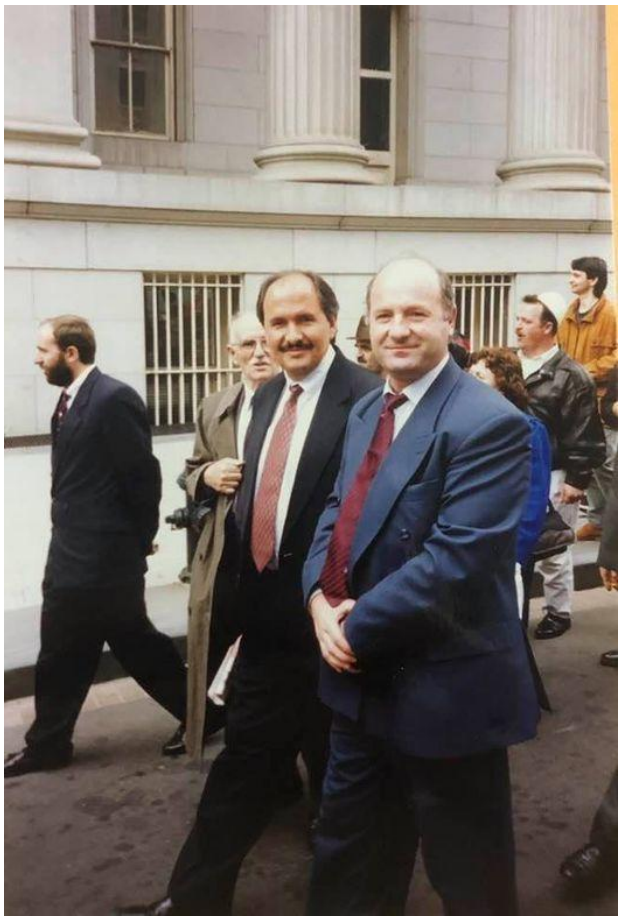

Përpara Capitol Hill, në një marshim për çlirimin
e Kosovës me drejtorin e VOA (Zëri i Amerikës),
Dr. Elez Biberaj - Mars 1995.

Pak histori rreth qytezës së vogël amerikane Ossining në New York

Ossining-u është një qytezë me histori të re, e banuar ndoshta nga jo më shumë se njëzet mijë banorë. Ajo dikur banohej prej vendasve indianë, të njohur si Sint Sinck, të cilëve iu mor toka në vitin 1685. Pas shumë vitesh të luftërave dhe përpjekjeve ajo zonë, e cila shtrihet paralel me Lumin Hudson, ishte konfiskuar plotësisht në vitin 1779. Qyteza gjendet në anën lindore të lumit, rreth njëzet kilometra në veri të Urës Tapenzi, që lidh shtetin e New Yorkut me atë të New Jersey-it. Në qendër të qytezës shtrihen disa objekte si Kisha e Kalvarit Baptist, ish-fabrika e Benjamin Breandith-it e shekullit të nëntëmbëdhjetë etj.

Ajo qytezë do të ishte krejt e thjeshtë dhe ndoshta pa ndonjë rëndësi për ne shqiptarët, nëse aty nuk do t'i kishte zyrat Lidhja Qytetare Shqiptaro – Amerikane, e themeluar dhe e drejtuar prej Joseph DioGuardit. Në atë zyrë të vogël periferike të New Yorkut janë shkruar shumë dokumente, të cilat kanë pasur rëndësi shumë të madhe historike dhe ndikim të madh në fatin e demokracisë në Shqipëri e në Kosovë. Aty shkruheshin Rezoluta Kongresi, fjalime me vlerë, organizoheshin takime me kongresmenë e senatorë, politikanë e studiues, analistë politikë dhe miq të popullit shqiptar.

Kur shkova aty, në verën e vitit 1998, gjendja në Kosovë po arrinte pikën kritike. Bashkësia ndërkombëtare ishte në një gjendje të paqartë se çfarë do të bënte me këtë çështje, e cila po merrte përmasat e një tragjedie mu në zemër të Evropës, e që po kthehej në një turp për njerëzimin modern. Nga ajo zyrë bëheshin telefonata, niseshin letra e mesazhe drejt administratës amerikane të Presidentit Clinton, Kongresit dhe Senatit Amerikan, si dhe kancelarive evropiane. Që aty i bëhej thirrje ndërgjegjes së njerëzimit për ta ndërprerë një proces shfarosjeje dhe genocidi ndaj popullit shqiptar të Kosovës.

DioGuardi dhe këshilltarja e tij, publicistja e njohur Shirley Cloyes, nuk pushonin as edhe një minutë së përpjekuri për Çështjen e Kosovës. Në mbështetje të tyre ishin vënë një numër i madh shqiptaro - amerikanësh, të cilët nuk kursenin gjë për ta ndihmuar atë, në çdo mënyrë, e veçanërisht me financa. Liga funksiononte si institucion i përsosur me fondet që mblidhnin nga shqiptarët dhe Joi, po ashtu, nuk pushonte duke udhëtuar nga New York-u në Washington D.C, sa në Kongres e në Senat e sa në Turqi e në Evropë. Ai ishte në ato kohëra aktivisti dhe lobisti më i fuqishëm, që i dha zë çështjes sonë kombëtare. Shumë shqiptarë në atë periudhë mblidhnin fonde vetëm e vetëm që "makina" e DioGuardit të funksiononte. Takimet me vendim-marrësit ishin shumë të rëndësishme, sepse, siç thoshin amerikanët, "Ne po e krijonim dosjen tonë të Kosovës", ndërsa ata vetë kishin nevojë të "edukoheshin", pra të mësonin rreth çështjes sonë.

Natyrisht që Liga nuk ishte e vetmja. Në anën tjetër Federata Pan-Shqiptare "Vatra", bënte edhe ajo të njëjtën gjë, si edhe plot shoqata të tjera shqiptaro - amerikane, shpeshherë të sapokrijuara dhe vetëm për atë periudhë. Liga organizonte shpesh udhëtime për Washington D.C. dhe ajo që e bënte edhe më interesante ishte se jetonte me ndihmesa të vogla të njerëzve të thjeshtë, të cilët, në shumë raste, për shkak të punëve të vështira që bënin, kontribuonin me çeqe, por nuk merrnin dot pjesë nëpër tubime, demonstrata dhe protesta.

Protestat ishin bërë të zakonshme dhe shpesh Capitol Hill mbushej me flamuj shqiptarë dhe amerikanë, me të cilët demonstronin për orë të tëra, duke ftuar edhe anëtarë të Kongresit e Senatit, sidomos miq të DioGuardit, por edhe të shqiptarëve të

tjerë. Ata dilnin nga seancat e tyre të punës dhe flisnin në favor të kauzës sonë. Pra, çdo shqiptar jepte ndihmesën e tij në një mënyrë ose një tjetër.

Ndihmesa ime e asaj kohe nuk mund të ishte financiare, për shkak të vështirësive të fillimit të jetës në Amerikë, por me ndihmën e djalit tim, Erionit, arrija të përballoja shpenzimet e udhëtimit deri në Ossining dhe e bëja "donacion" kohën time pesë ditë në javë, që i kushtoja asaj çështjeje. Kjo lloj ndihmese ishte e domosdoshme dhe mjaft e vlefshme. Zyra ishte 65 milje larg në vajtje dhe po aq në kthim, ndërkohë që duheshin kaluar disa ura dhe terminale me pagesë me një "Kadillak" të vogël që ma kishte dhuruar DioGuardi.

Asgjë tjetër nuk ishte më e rëndësishme se Kosova në atë kohë.

Puna e pashembullt e Ligës Qytetare Shqiptaro - Amerikane

Ajo që pashë në atë kohë në punën që bënin këta njerëz për çështjen shqiptare është e pashembullt dhe e vështirë ta përshkruaj. Natë dhe ditë, pa pushim, në zyrë, në makinë, në restorant, në kafe, në ecje, ata ishin në kontakt me njerëz të rëndësishëm. Takuam shumë personalitete të shtetit amerikan të asaj kohe. Lidhjet e tyre shkonin shumë lart. Ndër ta mbaj mend takimet me senatorin Robert Dole, mik i madh i shqiptarëve, republikanin Henry Hyde, Kryetar i Komisionit të Marrëdhënieve me Jashtë i Kongresit Amerikan, kongresmenin Benjamin Gilman, i cili e mori më vonë po të njëjtën detyrë, Kongresmenin hebreo - amerikan Tom Lantosh, senatorin Porter, senatorin Nickles-D'Amato dhe i fundit, por jo më i parëndësishmi për kohën e vet, senatorin John McCain.

ME KONGRESMENIN BENJAMIN GILMAN PËR KOSOVËN

Me Kongresmenin Benjamin Gilman,
Kryetar i Komisionit të Jashtëm të Kongresit Amerikan në një takim për Kosovën. Lart nga e majta në të djathtë: Mal Berisha, Hon. Ben Gilman, e shoqja Xhorxhia, Hon Joseph DioGuardi, e shoqja Shirley Cloyes -DioGuardi, gazetari Beqir Sina. Ulur: Ing. Zyhdi Karagjozi, Dr. Gjon Buçaj, z. Zef Përndocaj, z. Florim Xhema.

Ishin pikërisht ato ditë kur Çështja e Kosovës kishte arritur në pikën e vlimit. Takimet me kongresmenët dhe senatorët amerikanë qenë shtuar shumë. Një ndër takimet më të rëndësishme të asaj kohe ishte ai me Kongresmenin Benjamin Gilman. Ai ishte burrë i qetë, në një farë moshe (i lindur në vitin 1922). Ka shërbyer plot 30 vjet në Kongresin Amerikan, si republikan. Ai kishte miqësi të afërt me Joseph DioGuardin, miqësi që ishte forcuar shumë pas zbulimit nga ana e Joit, e historisë së hebrejve në Shqipëri.

Ben Gilman-i ishte hebre dhe e kuptonte më mirë se shumëkush atë që kishte bërë populli shqiptar.

Në atë mbrëmje të shkurtit 1999 gjatë darkës, bashkëshortja e kongresmenit, Xhorxhia, e cila ishte me origjinë greke, na tha: "Ju mos u merakosni, sepse Beni do të bëjë gjithçka për ju shqiptarët. Mos u shqetësoni, sepse ju ndihmoj edhe unë".

Nga fjalët e saj kuptohej se çështja e Kosovës kishte marrë përmasa shumë të mëdha, dhe kishte bërë që të reflektonin edhe njerëz që nuk kishin ndonjë afinitet me çështjen shqiptare.

KONFERENCA E RAMBUJESË DHE KONTRIBUTI I JOSEPH DIOGUARDIT

Në fillim të vitit 1999 ndodhën ngjarje shumë të rëndësishme për Kosovën. Ndër to veçohen masakra e Reçakut dhe Konferenca e Rambujesë. Bashkësia ndërkombëtare u angazhua seriozisht për ta penguar një gjakderdhje të re në Ballkan. Në fakt, përvoja e Dayton – it, si marrëveshje paqeje për Bosnjën, kishte lënë shije shumë të keqe për shkak të defekteve të jashtëzakonshme që ajo mbarte. Për më tepër, shqiptarët as që ishin konsideruar në atë rast, ku vetëm Milosheviçi, Izetbegoviçi dhe Tuxhmani ishin palë, të ndërmjetësuara nga amerikanët.

Ajo marrëveshje qe nënshkruar edhe nga Presidenti Amerikan Bill Clinton, Kryeministri Spanjoll, Filipe Gonzales, Presidenti i Francës Zhak Shirak, Kryeministri britanik John Major, Kancelari gjerman Helmut Kol dhe kryeministri rus Viktor Çernomyrdin. Ajo marëveshje solli paqe, por asnjëherë stabilitet në Bosnjë e Hercegovinë. Por çfarë dukej se do të sillte konferenca tjetër ndërkombëtare, e cila kishte si qëllim po të njëjtën gjë - të sillte paqe në Ballkan e veçanërisht në Kosovën që ishte në prag të një shpërthimi të tmerrshëm?

Marrëveshja e Rambujesë - më e keqja e nënshkruar nga shqiptarët dhe e kundërshtuar nga DioGuardi

Drafti i Marrëveshjes së Rambujesë, i cili u negociua midis shqiptarëve dhe serbëve me ndihmën e amerikanëve dhe veçanërisht dy diplomatëve, Richard Hollbrook dhe Christopher Hill, me gjithë dashamirësinë e tyre, nuk ishte gjë tjetër veçse më pak sesa një lëshim shumë i madh i bashkësisë ndërkombëtare ndaj Milosheviçit.

Dokumenti final linte në fuqi administrimin serb mbi Kosovë, me autonomi diçka si ajo që kishte pasur, pak më e zgjeruar se në kohën e Jugosllavisë titiste, që ishte marrë brutalisht nga Milosheviçi në vitin 1989. Joseph DioGuardi, si edhe politikanët më atdhetarë shqiptarë, që në atë kohë ishin në opozitë, e kundërshtuan me forcë këtë marrëveshje. Ai doli në ballë të përpjekjeve për ta redaktuar projektin dhe e kundërshtoi atë me forcën më të madhe. Si politikan profesionist amerikan, ai e kuptonte më mirë se çdokush tjetër se për Amerikën dhe Fuqitë e Mëdha, stabiliteti ishte më i rëndësishëm sesa realizimi i të drejtave të shqiptarëve. Kjo është arsyeja përse diplomatë si Hill dhe të tjerë iu imponuan shqiptarëve, të cilët nuk kishin ndonjë mbështetje tjetër, përveç asaj amerikane, dhe sado e pamjaftueshme që ishte ajo në atë moment, sigurisht që nuk mund ta refuzonin. Në një takim të shumë aktivistëve të LQSHA-së, Joseph DioGuardi deklaroi:

> *"Marrëveshja e Rambujesë është e para marrëveshje në historinë e shqiptarëve, nëpërmjet së cilës kanë nënshkruar me dorën e tyre të drejtën serbe mbi Kosovën dhe për rrjedhojë skllavërimin e mëtejshëm nën sovranitetin serb mbi Kosovën".*

Me atë rast Liga vendosi që Joi dhe Shirley të udhëtonin urgjent për në Paris. I përcolla atë natë në Aeroportin "Liberty" në Newark të New Jersey-it. Ai ngiste një makinë "Kadillak" të thjeshtë. Në vend të parë ishte ulur Shirley. Vendimi për të udhëtuar ishte marrë menjëherë. Me shpejtësi ata u bënë gati, morën dosjet, hipëm në veturë dhe DioGuardi e mori vetë timonin. Në anën e djathtë ai kishte një telefon satelitor që komunikonte pa ndërprerje me miqtë e tij në Washington, New York dhe Evropë. Nga ngutja dhe shpërqëndrimi në telefon bëri një dalje të gabuar nga autobandi Turnpike South për në autobandën 78 West, drejt perëndimit. Ishte dalje në drejtim krejt të kundërt me aeroportin, e cila iu shkaktoi humbje kohe prej më shumë se gjysmë ore deri sa gjeti një dalje tjetër për kthim mbrapsht. Paguam dy herë terminalet dhe u kthyem në drejtimin e duhur. Klithmat e Joit ndiheshin deri në qiell:

"Si ka mundësi, tre njerëz intelegjentë humbasin rrugën?!" …

Arritëm në terminal në momentin e fundit. Të nesërmen ata u shfaqën përpara Kështjellës së Rambujesë. Në atë kohë shumëkush e ka kundërshtuar qëndrimin e DioGuardit, por nëse lexohet edhe sot me pak vëmendje dokumenti përfundimtar i Marrëveshjes së Rambujesë, ai e lë Kosovën në statusin e autonomisë. DioGuardi ishte kundër. Ajo që ndodhi më pas është ajo që anglezët e quajnë "*by default*".

Ndodhi mrekullia që kryeministri serb, Milutinoviç nuk e nënshkroi marrëveshjen, por ua hodhi në fytyrë ndërkombëtarëve në çastin kur po linte kështjellën. Mungesa e një marrëveshjeje solli ndërhyrjen ushtarake të NATO-s të udhëhequra nga SHBA-ja. Konsideroj se roli i Joseph DioGuardit ka qenë dhe mbetet historik edhe në këtë moment të rëndësishëm për Kosovën. Nëse serbët e nënshkruanin marrëveshjen, Kosova mbetej me statusin e një autonomie nën pushtetin serb. Aty flitej për një autonomi me të drejtë referendumi pas tre vjetësh, por a do të arrihej dot kjo?

A ishin serbët tradhtarë të çështjes së tyre në Rambuje? A ishin serbët tradhtarë, që nuk e pranuan atë zgjidhje me konseguenca minimale për ta, dhe asnjë përfitim për shqiptarët, kjo përbën një pikëpyetje të madhe. A ishin ata agjentë të shitur, apo naivë, këtë ende nuk e ka vlerësuar historia. E vërteta është që situata nuk mbante më, serbët nuk nënshkruan, shqiptarët pranuan një dokument, ndoshta me premtime të strukturave të fshehta, që do t'i bëjë të skuqen gjithë jetën.

Prapëseprapë, kokëfortësia serbe dhe "toleranca" shqiptare i shkuan për shtat zgjidhjes së çështjes së Kosovës, pra fillimit të luftës. Joseph DioGuardi ishte në anën e së drejtës, por a ishte edhe në anën e historisë? Kjo çështje han diskutim.

Gjatë një takimi në mjediset e Capitol Hill, Washington DC.

Joseph DioGuardi, "maksimalist" i ndershëm i çështjes shqiptare

Joseph DioGuardi është personi, i cili vepron me atë që bota e quan kërkesë maksimaliste shqiptare, por në të vërtetë ajo është kërkesa më e natyrshme: Bashkimi i kombit shqiptar në trojet e veta etnike në Ballkan. I vetmi aktivist i çështjes kombëtare, i cili nuk ka çeduar kurrë e që nuk ka bërë lëshime, ka qenë dhe mbetet Joseph DioGuardi. Thuajse çdo politikan shqiptar i është trembur stigmës "*Shqipëria e Madhe*" e sajuar nga qarqet antishqiptare, veçanërisht ato sllave, e bashkë me ta, nganjëherë, edhe përfaqësues të aleatëve perëndimorë që e kanë me pikatore dashurinë për kombin shqiptar. Fjala e parë që çdo diplomat dhe politikan perëndimor të thotë është:

"A synoni ju shqiptarët të bashkoheni në një shtet të vetëm?", sikur ky është fundi i botës. Kjo në përgjithësi i ka kompleksuar politikanët shqiptarë, por jo Joseph DioGuardin.

Bordi i Ligës në mjediset e vendim – marrësve amerikanë në Washington DC

Kontributi i LQSHA-së **nëpërmjet librit historik "Shpëtimi në Shqipëri" dhe ndikimi që pati ai tek Lobi Hebraik në SHBA**

Në tetor të vitit 1997 Liga Qytetare inicioi botimin e librit "Shpëtimi në Shqipëri" (Rescue in Albania) me parathënien e dy kongresmenëve hebrej më të fuqishëm, Tom Lantosh dhe Benjamin Gilman. Roli i këtij libri ka qenë i jashtëzakonshëm dhe kontributi i DioGuardit në këtë drejtim është i pazëvendësueshëm. Librin e shkroi filantropisti hebre, Harvey Sarver. Liga shpërndau në gjuhën angleze plot 10 mijë ekzemplarë të këtij libri, i cili pati një efekt në ndërgjegjësimin e njerëzve më eminentë të SHBA-së, në njohjen e popullit shqiptar dhe qëndrimin e tij human të veçantë në një botë, ku mbretëronte krimi ndaj hebrejve prej nazistëve në të gjithë Evropën. Si anëtar aktiv i Ligës Qytetare, si edhe shumë të tjerë, kam shpërndarë qindra kopje të këtij libri te hebrejtë e Amerikës anembanë dhe, më vonë, edhe tek ata të Anglisë.

Dua të kujtoj se në kohën e këtyre ngjarjeve që po u referohem, në drejtim të shtetit amerikan gjendeshin personalitete të tilla me origjinë hebreje si Samuel Richard, "Sandy" Berger, Këshilltari i Çështjeve të Sigurisë Kombëtare i Presidentit Clinton, Sekretari i Mbrojtjes William Cohen, Sekretarja e Shtetit Madeleine Albright,

zv/Sekretari i Shtetit, James Rubin, Gjenerali i Shtabit të Ushtrisë, Wesley Clark si dhe kongresmenët më aktivë Tom Lantosh, Benjamin Gilman dhe senatori Chuck Shumer.

Roli i këtj libri është i jashtëzakonshëm, sepse ndihmoi që çështja e shfarosjes së shqiptarëve në Kosovë, të vihej në vijë paralele me atë të Hollokaustit kundër hebrejve.

DioGuardi më dha mundësinë ta përktheja librin në shqip, të cilën e shpërndamë në rreth dy mijë kopje edhe te shqiptarët, të cilët nuk e kishin idenë rreth kësaj historie kaq të mrekullueshme e fisnike, që kishin treguar në atë kohë ndaj hebrejve.

Puna ishte që asnjë hebre, i cili i di mirë vuajtjet e racës së tij, të mos mbetej pa mësuar se cilët ishin ata, që në ditët e tyre më të errëta, i mbrojtën edhe përkundër rrezikut që merrnin mbi vete.

NË KËSHILLIN E MARRËDHËNIEVE ME JASHTË TË KONGRESIT AMERIKAN, NË CAPITOL HILL

Një ditë marsi të vitit 1999, një grup aktivistësh të Ligës, u nisëm për në Washington D.C, me shpresën dhe besimin se do të bënim aq sa të mundnim për të ndihmuar Kosovën që të gjente mbështetjen e duhur e të fitonte lirinë që meritonte.

Hymë në ndërtesën e Kongresit Amerikan. Në tribunën e sallës së Komisionit të Jashtëm erdhën dhe zunë vendet anëtarët e tij, të cilët do të dëgjonin mendimet *pro* dhe *kundër* të dy paneleve, me nga tre anëtarë. Atë e drejtonin kongresmenët Henry Hide dhe Tom Lantosh.

Zhvillimi i kësaj seance dëgjimore doli të ishte vendimtare për fatin e Kosovës, pasi administrata mbështetej shumë në opinionin e saj. Kongresmeni Tom Lantosh, i cili hapi seancën, shpalosi një panoramë të shkurtër, por të qartë e të plotë, mbi situatën në Kosovë dhe më pas, vazhdoi me debatin.

Me Senatorin Robert Dole, Ambasadoren Jeane Kirkpatrick dhe ish Sekretarin e Shtetit, Henry Kissinger

Paneli i parë dhe kryesor përbëhej nga senatori Robert Dole, mik i madh i shqiptarëve, ambasadorja Jene Fitzpatrick dhe ish Sekretari i Shtetit dhe diplomati më me përvojë në politikën e jashtme amerikane, Henry Kissinger.

Senatori Robert Dole në Shkup, për Kosovën

Senatori Robert Dole u ngrit dhe, duke mbajtur lapsin në dorën e tij protezë, përshkroi udhëtimin e tij njëjavor në Shkup. Ai foli për dëshmitë e shumta të barbarizmave serbe kundër shqiptarëve, që kishte mbledhur atje, për shpërnguljen masive të popullsisë, vrasjet dhe torturat jashtë syve të vëzhguesve të OSBE-së, ose siç quheshin në atë kohë, verifikatorëve. Ai u ndal te Milosheviçi dhe krimet e tij. U shpreh i pakënaqur me veprimet e H. Sh., të cilin kishte kërkuar ta takonte në Shkup, në pamundësi për të hyrë në Kosovë, por që i ishte thënë se ai ishte në front, në Drenicë. "Për habinë time", - tha ai, "pashë në televizion se ai ishte duke mbajtur një konferencë në hollin e Ministrisë së Punëve të Jashtme të Shqipërisë". Toni i tij ishte tmerrësisht kritik. Megjithatë e mbylli diskutimin, me thirrjen për ndërhyrje të ashpër ushtarake kundër Serbisë.

"Krimineli Milosheviç", - tha ai, - "duhet goditur ashpër, pa mëshirë dhe kështu do të mbrohej një popull, i cili po shkonte drejt shfarosjes. Ai kupton vetëm një gjuhë: Atë të tankeve dhe bombave".

Ambasadorja Jeane Kirkpatrick për Kosovën

Pas tij e mori fjalën Ambasadorja Jeane Kirkpatrick. Ajo mbajti të njëjtën linjë. Foli gjatë, qartë, kthjellët, e me shumë argumente për historinë e terrorit serb ndaj shqiptarëve dhe, se ata duhej të mbroheshin me çdo mjet dhe këtë mund ta bënte vetëm Amerika, bazuar në vlerat e saj demokratike, në mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe të kombeve të vegjël.

Henry Kissinger për Jugosllavinë

Pas tyre do të fliste njeriu më me autoritet në fushën e diplomacisë, jo vetëm në SHBA, por edhe në të gjithë botën. Ai u ndal te ruajtja e sovranitetit të një shteti, përmendi rastet kur ndërhyhet ushtarakisht dhe pse nuk mund të ndërhyhej ndaj Serbisë dhe pse çështja mund dhe duhej zgjidhur vetëm me mjete diplomatike.

Ky ishte zëri ndryshe, por ishte zë shumë i fuqishëm, shumë i fortë dhe gati trondítës për të gjithë ne që ishim aty.

LQSHA dhe NAAC kundër përfaqësuesve të Institutit "CATE"

Pas kësaj fjalën e morën me radhë, Shirley Cloyes - DioGuardi, këshilltare për çështjet e Ballkanit pranë LQSHA, Ilir Zherka, President i NACC, (Këshilli Kombëtar Shqiptaro - Amerikan) dhe më pas edhe një përfaqësues i Institutit Cate, organizatë joqeveritare shumë e afërt me serbët.

Argumentet e dy të parëve ishin tërësisht në një linjë me ato të Senatorit Robert Dole dhe Ambasadores Kirkpatrick, ndërsa ato të përfaqësuesit të Institutit Cate përkonin me ato të Henry Kissinger-it.

Agim Aliçkaj me librin në dorë, "Shpëtimi në Shqipëri"

Pas këtyre fjalimeve u bë një pushim i shkurtër. Bashkë me Agim Aliçkajn, aktivist i paepur i çështjes së Kosovës, iu afruam Henry Kissinger-it. Kishim me vete disa kopje të librit "Shpëtimi në Shqipëri" (Rescue in Albania), të cilat i shpërndanim kudo që mundeshim, sapo shihnim ndonjë hebre. Besonim shumë tek ai libër dhe historia që tregohej në të për mbrojtjen e hebrejve nga shqiptarët gjatë gjithë historisë, por veçanërisht gjatë kohës së Hollokaustit.

Kështu në ato çaste sapo mbaroi seanca, Agim Aliçkaj iu afrua Henry Kissinger-it dhe u ul në gjunjë përpara tij. Ai ishte ulur në karrigen e tretë majtas të tavolinës së treshes kryesore. Agimi kishte në dorë një kopje të librit, ia tregoi dhe i tha:

"Zoti Kissinger, të lutem, merre këtë libër! Të lutem, merre dhe lexoje! Ju njiheni si poliglot, diplomat, filozof, historian e lexues dhe shkrimtari më i madh i politikës globale. Lexojeni dhe do të mësoni sesi një popull, që sot është për vete në prag të shfarosjes, i ka mbrojtur hebrejtë në kohët e tyre më të vështira, ani pse për vete ishte i pushtuar nga nazistët gjermanë".

Agim Aliçkaj insistonte që Kissingeri ta lexonte atë libër dhe të mësonte se ishte po ai popull që po masakrohej sot nën Serbinë, ai populli që dikur ishte i vetmi, që mbrojti njerëzit e tij - hebrejtë.

Kissingeri e mori librin në dorë, e shfletoi për një grimëherë, dhe i tha:

"Të siguroj që do ta lexoj me vëmendje".

Henry Kissinger në CNN International natën e 24 marsit 1999

Efekti i librit që iu dorëzua Henry Kissinger-it mund të ketë qenë i jashtëzakonshëm. Vetëm disa ditë më vonë, nga Mbledhja e Komisionit të Jashtëm të Kongresit Amerikan në Capitol Hill rreth çështjes së Kosovës, filluan bombardimet kundër caqeve ushtarake

të Serbisë. E gjithë media botërore filloi menjëherë transmetimet e drejtpërdrejta nga baza ajrore italiane e NATO-s, Aviano, prej nga ngriheshin avionët, që bombardonin objektivat ushtarake serbe.

Natyrisht që *CNN International* ishte si përherë i pari që e njoftoi këtë. Ata ndërprenë çdo lajm dhe e vonë kryelajmin në ekran.

Ishte lajmi i fundit:

I pari njeri, që i bekoi ato bombardime, ishte Henry Kissinger. Ai i tha CNN-it:

"Duhet shpëtuar populli shqiptar i Kosovës nga shfarosja, por edhe nderi i SHBA-së. Tani nuk ka kthim pas", deklaroi Henry Kissinger, atë natë

Pas takimit në Capitol Hill, LQSHA del me shpresën e madhe se Amerika do e ndihmojë Kosovën.

Liga e Madhe e DioGuardit me miq të Mëdhenj si Benjamin Gilman.
Në dalje nga Capitol Hill me aktivistët e LQSHA-së.
Si përherë, Presidenti i Ligës e drejton grupin e mbështetësve të tij, Agim Aickaj, Luan Bukolla, Zef Balaj, Hafiz Shala, etj, nëpër labirinthet e Capitol Hill-it.

ERË LUFTE QË ERDHI DERI NË OSSINING - NEW YORK - USA

Mëngjesi i parë pas fillimit të bombardimeve të forcave ajrore të NATO-s kundër Jugosllavisë më gjeti në Ossining. Atë ditë, si edhe në ditët e mëparshme, isha ulur në tryezën e punës pranë asaj të DioGuardit.

Fillimi i bombardimeve kundër caqeve ushtarake serbe në ish-Jugosllavi kërkonte publicitet edhe brenda Amerikës, për ta mbajtur lart mbështetjen e opinionit publik ndaj administratës së Presidentit Clinton. Një nga zërat më të fuqishëm të asaj kohe në mediat amerikane u bë vetë DioGuardi me Shirley Cloyes.

Ata u shfaqën në atë kohë në rreth 50 kanale televizive e radiofonike përfshirë edhe CNN International, Fox-TV, BBC-TV, NBC, MSNBC, WPIX, dhe CNBC. Kjo vazhdoi gjatë gjithë kohës së luftës dhe disa kohë më pas.

Në atë kohë, i ngarkuar nga Joseph Dioguardi, pata rastin dhe nderin të paraqisja pikëpamjen shqiptare rreth asaj që po ndodhte në Kosovë nëpërmjet të televizionit CN8 Comcast Network, i cili transmetonte për pjesën lindore të SHBA-së. Po në atë kohë u angazhova në bazën ushtarake në Fort Dix ku rreth 6 mijë e 500 shqiptarë të Kosovës u katapultuan përmes ajrit nga Kampi i Bllacës dhe Stankovacit të Maqedonisë, për t'i mbrojtur nga lufta. DioGuardi bëri një vizitë historike në atë bazë. Takimi u bë në kishën e bazës ushtarake. Masa e kosovarëve të pranishëm, të cilët e dinin mirë ndihmesën e këtij njeriu shpërthente herë pas here në thirrje "USA - DioGuardi". Ai ishte një nga takimet më emocionale. Aty kishte njerëz, të cilët dikur e kishin pritur kongresmenin përpara Hotel "Grandit" në Prishtinë teksa sulmonte Milosheviçin, në vitin 1991, dhe tani në mes të Amerikës.

11 EMISIONE TELEVIZIVE NË CN8 COMCAST TELEVISION

Ishte pikërisht data e 25 mars 1999, një ditë pasi kishin filluar bombardimet e NATO-s kundër objektivave ushtarake të Sllobodan Milosheviçit, kur mora një telefonatë nga gazetarja e televizionit CN8 Comcast të shtetit të New Jersey-t, Liza Espagnola. Ishte menaxherja e personelit të gazetares së njohur amerikane Lyn Doyle. Ajo kërkonte të fliste me Joseph DioGuardin. Unë e mora në shënim numrin e saj të telefonit dhe i premtova se do ta njoftoja Join për kërkesën që kishte ai televizion, në mënyrë që të paraqitej aty për të shprehur, siç thoshte ajo - këndvështrimin shqiptar të konfliktit në ish-Jugosllavi. Menjëherë e njoftova Join dhe ai me atë furinë e veprimtarisë që e karakterizonte më tha:

"Shko ti! Duhet të shkosh ti! Na duhen njerëz që flasin, na duhen aktivistë, është kohë e vështirë, kohë lufte dhe secili le të bëjë të tijën! Shko ti, dhe na përfaqëso me dinjitet!"

E telefonova qendrën televizive CN8 Comcast dhe iu thashë se, në cilësinë e këshilltarit të Ligës, isha autorizuar të paraqitesha në atë debat televiziv. I dërgova rezymenë time dhe telefonata e tyre nuk vonoi. Me kërkuan të paraqitesha në qendrën televizive në qytetin Union, të shtetit të New Jersey-it, atë të enjte të 25 marsit 1999, në orën 20.00. Ishte hera e parë në jetën time që do të futesha në një debat televiziv, qoftë edhe në gjuhën shqipe.

Ossening, 24 Mars, 1999

NË STUDION TELEVIZIVE CN8 COMCAST ME GAZETAREN VETERANE LYN DOYLE

Kanali televiz CN8 Comcast transmeton për 110 milionë amerikanë që jetojnë në *East Coast* (Bregdeti Lindor). Emisioni titullohej *It's Your Call with Lynn Doyle* dhe organizohej me të ftuar ekspertë, analistë, politikanë e profesorë, të cilët flisnin për tema të rëndësishme të ditës. Emisioni kishte përherë një prelud me kronikë për ngjarjen e ditës dhe më pas të ftuarit jepnin opinionin e tyre. Fill më pas shpërthenin telefonatat *për* dhe *kundër* rreth temave që flisnin të ftuarit në studio. Ky emision ka fituar çmimin Emmy në Boston dhe New England shtatë herë rresht. Kështu filloi për mua emisioni *"It is your Call me Lyn Doyle*".

Atë mbrëmje përballë kisha një profesor të Universitetit Rutger të New Jersey-it, i cili mbrojti me fanatizëm tezën e mosndërhyrjes së Shteteve të Bashkuara në konfliktin në Jugosllavi. Preludi i përgatitur nga televizioni tregonte ngritjen e avionëve nga baza ajrore e NATO-s në Aviano të Italisë dhe shpërthimet në bazat ushtarake serbe. Atë natë ishte planifikuar që emisioni të zgjaste një orë, por ndërhyrja e vazhdueshme e teleshikuesve dhe debati me argumente dhe kundërargumente bëri që të zgjaste një orë e gjysmë.

Me profesorin e Universitetit Princeton, Wolfgang F. Danspeckgruber

Të nesërmen studioja kërkoi që të vazhdonim këtë emision çdo të enjte, deri sa lufta të mbaronte. Dhe kështu në javën e dytë, u gjenda përpara një profesori të Universitetit Princeton. Ai ishte Wolfgang F. Danspeckgruber, drejtori themelues i Institutit Lihtenshtein për Vetëvendosje, në atq universitet. Ai jepte mësime për çështjet e teorisë së shtetit, të sigurisë ndërkombëtare, vetëvendosjes së popujve dhe diplomacisë si dhe për krizat diplomatike, në shkollën e Çështjeve Ndërkombëtare dhe Publike "Woodrow Wilson". Në fakt profili i tij shumë i lartë akademik i shkonte shumë mirë edhe argumentit për drejtësinë e ndërhyrjes ushtarake të NATO-s, kundër Jugosllavisë.

Debati i dytë, ashtu si edhe i pari, shkoi mirë dhe zgjati bashkë me reklamat dhe ilustrimet nga Kosova një orë e gjysmë. Telefonat nuk pushonin dhe ndihej në masë shqetësimi i qytetarëve amerikanë për përfshirjen e Amerikës në këtë konflikt jashtë territorit të tyre. Pas emisionit, pimë kafe me profesorin, i cili të befasonte me gjerësinë e dijenive të tij gati të pafundme.

Debat me serbo - amerikanen Edita Kruniç, Presidente e "Unionit të Serbëve të Amerikës"

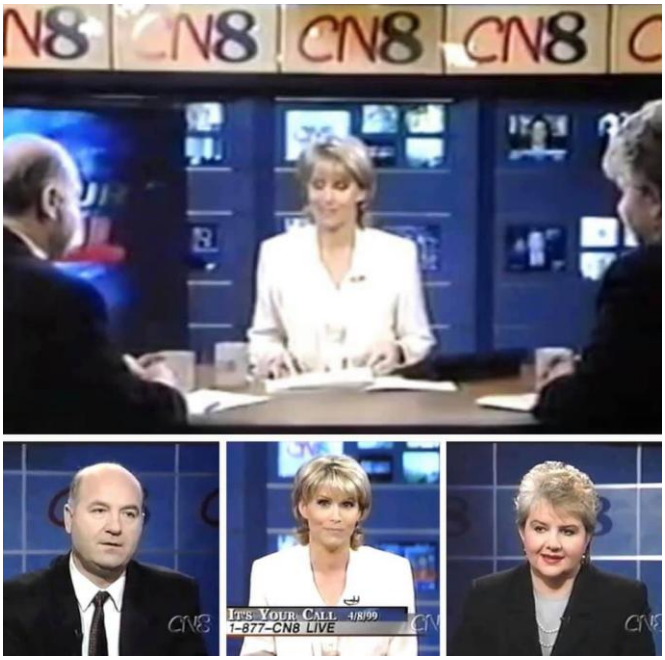

CN8 Comcast Television, New Jersey, USA Debat i drejtpërdrejtë për Kosovën
në 11 emisione në studion e gazetares Lyn Doyle.

Në emisionin e tretë u gjenda përpara një të papriture. Kur hyra në hollin e studios, aty ku përherë na ofronin kafe dhe biskota, vura re një burrë me flokë shumë të gjata, të lidhura bisht kali dhe një zonjë të veshur me shije dhe e shëndetshme. Të dy ishin njerëz shumë të zymtë. Gazetarja Doyle nuk jepte ndonjë lloj orientimi mbi atë që do të flisnim, çfarë do të thotë se, ne mund të shpreheshim pa censurë.

Zonja përballë meje do të ishte Edita Kruniç, serbo - amerikane e lindur në Amerikë. Ndërsa burri, me flokët bisht kali ishte bashkëshorti, i cili, siç mësova më vonë, kishte ardhur pak kohë më parë nga Serbia dhe ishte gjithë mllef për atë, që po ndodhte përtej detit. Pas siglës së emisionit dhe preludit, pashë se në ekran u shkrua:

"Edita Kruniç, Presidente e Unionit të Serbëve të Amerikës."

Në atë kohë në Amerikë shpërthyen si kërpudhat pas shiut lloj-lloj shoqatash e fondacionesh në mbrojtje të "kauzës serbe" të kombit të "sakrifikuar" dhe të "viktimizuar" ndër shekuj. Menjëherë kuptova se kisha të bëja me një drejtuese të një "krijese" të tillë. Debati u përqendrua, sipas saj, te persekutimi shekullor që serbët na paskëshin përjetuar në Kosovë prej shqiptarëve, në "djepin e Serbisë", dhe në atë që mbrojta unë për të kundërtën dhe drejtësinë e ndërhyrjes së forcave të NATO-s. Pas emisionit të parë morëm përgëzime nga drejtuesja dhe u shpërndamë.

Kur arrita në shtëpi mora mjaft telefonata nga shumë shqiptaro - amerikanë, që e kishin ndjekur emisionin.

Tani kundërshtarë ishim Edita Kruniç dhe unë. Në një prej emisioneve doli në telefon një vajzë, e cila pretendonte se fliste nga Beogradi, por në të vërtetë dukej hapur nga aksenti i anglishtes së saj se ishte nga jugu i New Jersey-it. Ajo tha duke qarë:

"E kuptoni se çfarë do të thotë për një vajzë pesëmbëdhjetë vjeçare si unë, të mos guxojë të dalë mbrëmjeve nëpër rrugët e Beogradit që prej dy javësh, nga frika e bombardimeve të NATO-s?!"

Lyn Doyle e hapi debatin: Edita Kruniç e qau me lot "vuajtjen" e asaj vajze serbe për atë që po i ndodhte. Dhe pas kësaj gazetarja m'u drejtua mua:

"Po ju, çfarë komenti keni?"

I thashë se më vjen keq për vuajtjen e asaj vajze, por kur e di që me mijëra vajza shqiptare, moshatare të saj të Kosovës, flenë jashtë në borën dhe akullin e atyre ditëve nëpër male e pyje, të pangrëna dhe nën frikën e dhunës që ushtron një polici dhe ushtri, ku ndoshta edhe babai i asaj vajze është i mobilizuar, ngushëllohem për të. Madje, shtova, nga e folura më jep të kuptoj se ajo nuk flet nga Beogradi tani, kur atje është ora rreth tre e mëngjesit".

Shpesh në linjë filluan të futeshin edhe shqiptaro - amerikanët. Një ndër to ishte Nurie Rugova, motra e fotografit të njohur, Fadil Berisha, e lindur në Kosovë, e cila me argumente dhe fakte mbështeti atë që mbroja edhe unë në atë studio. Ky debat zgjati dhjetë javë deri sa mbaroi lufta. Një emision u organizua në shtatorin e po atij viti, kuptohet pasi lufta kishte mbaruar. Kësaj radhe tema ishte për largimin e serbëve nga Kosova.

Këto njëmbëdhjetë emisione i kontribuan medias amerikane, e cila ishte angazhuar në mbajtjen lart të frymës pozitive të opinionit vendas për drejtësinë e ndërhyrjes ushtarake të NATO-s kundër kriminelit Milosheviç dhe në mbrojtje të popullit shqiptar të Kosovës. Argumenti që jepnim ne shqiptarët në Amerikë ishte ndihmesë e madhe për mbajtjen lart të mbështetjes popullore demokratike ndaj aksionit ushtarak të drejtuar nga SHBA-Të.

Mars - prill - maj - qershor – shtator, 1999

NJË DITË ME SENATORIN JOHN MCCAIN PËR NJOHJEN E KOSOVËS SË PAVARUR, NË MANHATTAN

Me Ligën Qytetare Shqiparo - Amerikane duke pritur Senatorin John McCain

Në fillim të vitit 2000, Kosova ishte vënë nën administrimin e UNMIK-ut, ndërsa shqiptarët art luftonin me çdo mjet që të arrinin shpalljen e pavarësisë së Republikës dhe njohjen e saj nga ana e Shteteve të Bashkuara. Për këtë veprimtari ishte përfshirë edhe Liga Qytetare Shqiptaro - Amerikane. Bashkë me veprimtarë të dalluar të Ligës si Agim Aliçkaj, Zef Bala, Vincent dhe Peter Saljani, David Balaj, Hazir Shala, Arslan Cekaj dhe një grup tjetër veprimtarësh dolëm në krye të një turme disamijëshe.

Përpara Hotel "Regent" kishim ngritur një podium dhe ishte vendosur një mikrofon prej nga mbaheshin fjalime dhe manifestohej me flamuj kombëtarë dhe me parulla për njohjen e pavarësisë. Pas rreth një ore, në rrugën 42, përpara Stacionit Qendror të Trenit u shfaq autobusi me parullën e fushatës së senatorit në ballë: "Straight Talk".

Senatori John McCain me Straight Talk (Të flasim pa doreza)

Senatori McCain, flokëbardhë i tëri, ekspresiv, me ecje të drejtë e krenare, doli nga autobusi dhe iu drejtua miniskenës që kishim ngritur. Ai hipi në podium dhe priti sa ta paraqiste DioGuardi, i cili tha ndër të tjera:

"Këtu është sot me ne një hero, një burrë që e njeh më mirë se kushdo sigurinë tonë kombëtare, pasi i ka kushtuar jetën shërbimit nën armë dhe po ashtu në Kongresin Amerikan".

Pastaj fjalën e mori senatori, ndërsa turma thërriste: "McCain President, McCain President". Ai foli për shqiptarët, foli për mbrojtjen që u kanë bërë hebrejve gjatë Luftës së Dytë Botërore dhe premtoi që, nëse bëhej President i Amerikës, ai do ta kishte çdo ditë në vëmendje çështjen e Kosovës deri në pavarësimin dhe njohjen e saj. Këtu ai e mbylli fjalimin dhe la pas një masë njerëzish të ngazëllyer nga premtimet e këtij burri të madh të kombit amerikan.

Pas kësaj, ai iu drejtua sallës tremijëvendëshe të Hotelit "Regent", ku do të mbante takimin zgjedhor të radhës. Ndërsa DioGuardi na e bëri me shenjë:

"Le të shkojmë edhe ne."

Zbrita nga tribuna dhe iu drejtova shkallareve të hotelit. Kur arrita në katin e parë, aty prisnin stjuartë, të cilët të orientonin drejt sallës ku bëhej takimi i senatorit me kontribuesit e vet. Eca nëpër një korridor të gjatë dhe përpara meje u shfaq një tavolinë, në të cilin ishin ndoshta pesëmbëdhjetë djem e vajza të reja, të cilët mblidhnin fonde per kandidatin. Në ballë të tavolinës shkruhej:

"McCain President! Kontribuoni për Presidentin tonë! Pranojmë çeqe, urdhër pagesa, karta krediti, por jo para në dorë! Minimumi i pranueshëm 250 dollarë, maksimumi 2.000 dollarë".

Kur pashë se hyrja aty bëhej me para, nxora nga xhepi një çek, vura shumën minimale, e nënshkrova dhe e dorëzova në tryezë. Eca drejt sallës, vajta dhe u ula ku gjeta një karrige dhe po dëgjoja senatorin ndërsa fliste. Në krahun e djathtë ai kishte bashkëshorten Cindy McCain, dikur Miss Arizona, ndërsa në të majtë kishte të bijën, me gruan e parë, po ashtu Cindy McCain. Ai e filloi fjalimin me një kompliment për të dyja dhe u betua se të dyja paguajnë taksa për çdo dollar që fitojnë. Për amerikanët të paguash ose jo taksa është jo vetëm detyrim ligjor, por edhe çështje nderi.

Një kartolinë nga Senatori McCain

Dola nga ai takim, kalova nga banka, depozitova diçka që çeku i lëshuar të ishte i mbuluar dhe shkova në shtëpi. Nuk kaloi as një javë dhe në adresën time të shtëpisë erdhi një zarf nga zyra e senatorit me emblemën "Straight Talk". E hapa dhe e lexova. Ishte një kartolinë falënderimi për donacionin. Brenda kishte një foto shumë të bukur të senatorit me bashkëshorten Cindy-in dhe një mbishkrim:

"I dashur Mal, shumë falemnderit për mbështetjen tuaj, John & Cindy".

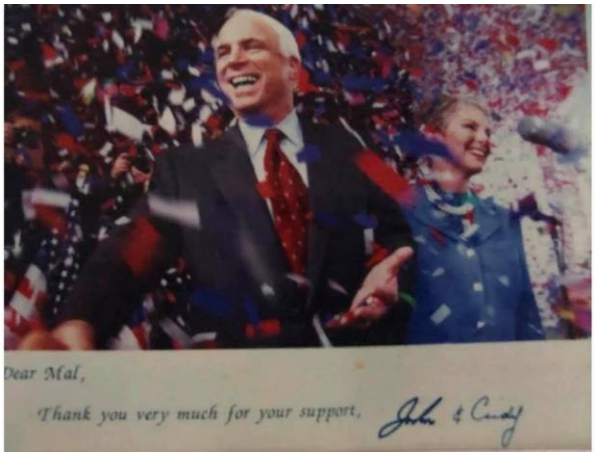

Një kartolinë nga ish-pretendenti për nominim si kandidat Republikan për
President i ShBA-së, Senatori John McCain
Viti 2000.

Hero i madh, edhe pse jo president

John McCain nuk mundi të zgjidhet President i Amerikës, por një takim me të mbetej në kujtesën e njeriut, ndërsa Amerika e nderoi atë përherë si heroin e vet, të burgosurin peng të Luftës në Vietnam që u bë kongresmen, senator, kandidat për President dhe më e rëndësishmja për ne: Një mik shumë i çmuar i shqiptarëve. Ai përherë e ka mbështetur Kosovën, madje në vitin 2009 zonja e tij Cindy e vizitoi atë, duke ngjallur diskutime të shumta në Serbi.

TAKIM ME GJENERALIN WESLEY CLARK

Foto me Gjeneralin Wesley Clark, mik i Ligës Qytetare
Shqiptaro - Amerikane, pas botimit të librit "Waging Modern War".

Në maj të vitit 2001, Gjenerali amerikan Wesley Clark, komandanti i forcave ushtarake të NATO-s botoi librin e tij "Të bësh Luftë Moderne". Vetëm disa javë më vonë, në korrik, Liga Qytetare Shqiptaro - Amerikane organizoi një veprimtari me autorin. Pjesëmarrësit morën libra me autograf prej Gjeneralit, ndërsa Presidenti i Ligës, DioGuardi, i dha atij Mirënjohjen e Parë të Paqës në Ballkan, dekoratë e Ligës për personalitete të larta.

Në atë takim, Gjenerali Clark tregoi përvojën e tij në drejtimin e forcave të NATO-s në zhvillimin e Luftës Moderne drejt një fitoreje të suksesshme në Kosovë, në vitin 1999.

Ai tha se tanimë është bërë e qartë se mësimet që nxorëm nga lufta në Kosovë janë drejtpërsëdrejti të zbatueshme në luftën kundër terrorizmit dhe vendeve që e

sponsorizojnë atë. Rasti i Kosovës na mësoi sesi të zhvillohet një luftë ajrore kundër forcave jokonvencionale në një terren të ashpër dhe si të bashkërendohen frocat ushtarake të Amerikës me ato të kombeve të tjera. Aq më shumë tha ai, ajo luftë na mësoi si të përballemi me armikun, që gjithnjë e më shumë kërcënon botën e sotme dhe vetë Amerikën. Gazeta "Los Angelis Times" ka shkruar për këtë libër:

> *"Mësimet e këtij libri janë shumë të rëndësishme tani ... Ne duhet të mendojmë saktësisht se cilët hapa do ta zvogëlojnë, në vend që ta rritin kërcënimin terrorist. Po ashtu ne kemi nevojë për komandantë të zotë, inovativë, të gatshëm, të improvizojnë në momentet e duhura për të përmbushur çdo detyrë në rastet më të vështira. Po ashtu koha kërkon udhëheqje politike të aftë dhe komandantë të zotë që kanë këndvështrim më fleksibël në Pentagon. Ky ishte Gjenerali Clark, i cili kreu me nder edhe një shërbim tjetër ndaj njerëzimit, me fitoren e kësaj lufte në një moment vendimtar për historinë Amerikane"…*

Ajo ishte një mbrëmje e paharrueshme. Takimi me një njeri që kishte komanduar bombardimet e 78 ditëve kundër objektivave ushtarake të Serbisë, të bënte të ndiheshe sikur ishe përpara një fetishi, por që ai e thjeshtonte atë ndjenjë deri në nivelin njerëzor të komunikimit. Atë takim e fiksoi me aparatin e tij, si shumë e shumë ngjarje të tjera të tilla, gazetari i mirënjohur i bashkësisë shqiptare në New York, Beqir Sina.

Përmbyllje

Historia e më e re e shqiptarëve – vetë çlirimi i Kosovës nuk mund të mendohet kurrë pa kontributin e arbëreshit – amerikan, Joseph DioGuardi dhe Ligës së Tij Qytetare Shqiptaro Amerikane.

Mal Berisha
Tiranë 21 Shtator 2021